

Ako neochorieť na rakovinu krčka maternice

Rakovina krčka maternice je jeden z mála nádorov, ktorému je možné predchádzať.

Dnes už poznáme vyvoláвателя tohto nádoru. Je ním vírus, ktorý sa nazýva ľudský papiloma vírus. V angličtine má názov human papilloma virus, a preto sa v skratke označuje prvými písmenami jeho názvu, teda HPV. Tieto vírusy môžu spôsobiť ochorenie človeka v oblasti, kde sa nachádza určitý druh buniek. Takéto bunky tvoria sliznice na pohlavných orgánoch, na konečníku a v jeho okolí a v hrdle.

Poznáme asi 40 typov HPV, ktoré sa môžu preniesť na človeka v oblasti pohlavných orgánov. Sú očíslované a rozdeľujeme ich do dvoch skupín. Na skupinu s nízkym rizikom vzniku rakoviny – tieto vírusy spôsobujú bradavice v mieste infekcie, teda na krčku maternice v pošve, na malých i veľkých pyskoch pohlavných orgánov, ďalej na konečníku a v jeho okolí, ale aj v hrdle. Do tejto skupiny patria vírusy s číslom 6,11,40,42,43,44,54,61, 72, 81. Vírusy HPV 6 a 11 zapríčiňujú až 90% bradavíc, ktoré odborné nazývame condylomata acuminata. Druhú skupinu tvoria vírusy s vysokým rizikom vzniku rakoviny, ktoré spôsobujú najskôr pred rakovinové stavy a neskôr rakovinu v uvedených oblastiach ako u predchádzajúcej skupiny. Do tejto skupiny patria vírusy s číslom 16,18,31,33,35,45,51,52, 53,56,58,66,68,73,82. Vírusy HPV 16 a 18 zapríčiňujú viac ako 70% karcinómov krčka maternice.

Človek sa ľudským papiloma vírusom infikuje kožným kontaktom s infikovanou osobou. Najčastejšie sa tak stane pri pohlavnom styku. K prenosu vírusu však stačí kožný kontakt v oblasti pohlavných orgánov, nemusí dôjsť k dokonanému pohlavnému styku, teda vniknutiu penisu do pošvy. Pri milostných hrách, pri ktorých nedôjde k pohlavnému styku ako je petting, sa môže žena infikovať a pritom zostane pannou.

V súčasnosti vieme, že sa počas svojho života infikuje HPV viac ako 80% žien. Najviac infikovaných žien je v mladom veku okolo 25 rokov. Logické zdôvodnenie je v tom, že mladé ženy si hľadajú svojho životného partnera a spokojnosť v oblasti pohlavného života je dnes dôležitým kritériom výberu, preto majú ženy so svojimi partnermi pohlavný styk, pri ktorom sa infikujú. Skutočnosť, že žena je infikovaná HPV nie je choroba. Ide len o prechodný stav, pretože takmer 90% infikovaných žien sa infekcie zbaví bez toho, aby o tom, že boli infikované vedeli a najmä bez toho, aby vírus u nich spôsobil akékoľvek chorobné zmeny. Existuje však malá skupina infikovaných žien, je ich 10%-20%, ktorých imunitný systém nie je tak výkonný, prípadne infekcia vírusom bola veľmi masívna, a preto sa vírusu nezbatia a tento na krčku maternice a v pošve pretrváva a môže začať spôsobovať zmeny na bunkách najmä krčka maternice, ktoré ak sa nezistia a neriešia, môžu v horizonte 10 a viac rokov spôsobiť rakovinu krčka maternice.

Dôležité je identifikovať túto malú skupinu žien, ktorým vírus začína robiť zmeny na bunkách krčka maternice. Tieto zmeny sa zistia cytologickým vyšetrením, preto je dôležité, aby ženy pravidelne chodili na cytologické vyšetrenie.

Na základe poznania, ako sa ľudský papiloma vírus správa, môžeme zorganizovať systém prevencie proti rakovine krčka maternice.

Základným vyšetrením ako predchádzať rakovine krčka maternice je cytologické vyšetrenie. Cytologickým vyšetrením sa odhalia zmeny na bunkách krčku maternice, ktoré ak sa neriešia prejdú za 10 a viac rokov do rakoviny krčka maternice.

Na Slovensku skrining rakoviny krčka maternice upravuje zákon číslo 661 z roku 2007, ktorý vstúpil do platnosti od 1. januára 2008.

V zákone je určené, že skriningovým vyšetrením je cytologické vyšetrenie. Na vyšetrenie budú ženy aktívne pozývané ku svojmu zmluvnému gynekológovi. Cytologické vyšetrenie sa začína u žien vo veku 23 rokov. Prvé dve vyšetrenia sa vykonávajú v ročnom intervale. Ak sú tieto vyšetrenia negatívne,

pokračuje sa v cytologickom vyšetrení každé 3 roky. Skrínigové Takýto model skrínigu sme zvolili na základe vedomostí o správaní sa pôvodcu rakoviny krčka maternice, ktorým je HPV a tiež na základe skúseností so skrínigom rakoviny krčka maternice v niektorých európskych krajinách, kde majú vďaka dobre organizovanému skrínigu nízky výskyt rakoviny krčka maternice a samozrejme nízku úmrtnosť na toto ochorenie.

Prvé cytologické vyšetrenia sú v ročnom intervale zvolené z toho dôvodu, že cytologické vyšetrenie má určité percento falošne negatívnych výsledkov vyšetrenia. Ak sú dva cytologické nálezy u ženy v ročnom intervale negatívne, tak je takmer isté, že je zdravá a postačí, aby chodila na cytológiu v trojročnom intervale. Platí, že ak je žena aj infikovaná HPV a cytológia je u nej negatívna, alebo sa infikuje HPV po poslednom negatívnom cytologickom vyšetrení, tak zmeny na krčku maternice vzniknú za 4-5 rokov. Takže ak takáto žena príde na cytologické vyšetrenie o 3 roky, tak určite nemôže mať invazívny karcinóm, pretože ten sa vytvorí za 10 a viac rokov po infikovaní sa ženy HPV, ak si s ním jej imunitný systém neporadí sám.

Ako teda môžeme predchádzať vzniku rakoviny krčka maternice? Tomuto zbytočnému ochoreniu môžu predchádzať všetky ženy tým, že budú pravidelne chodiť k svojmu gynekológovi na cytologické vyšetrenie.